

«نه» سران خلیج فارس به عربستان؛ اتحادت را نمی خواهیم

سی و هفتمین اجلاس دو روزه سران کشورهای عرب حوزه خلیج فارس در حالی در منامه پایتخت بحرین به کار خود خاتمه داد که سعودی ها در مورد تشکیل «اتحاد خلیجی» از سران عرب پاسخ منفی گرفتند.

به گزارش آران نیوز: به نقل از روزنامه الاخبار، روز چهارشنبه سی و هفتمین اجلاس دو روزه سران کشورهای عرب حوزه خلیج فارس در حالی در منامه پایتخت بحرین به کار خود خاتمه داد که در فراز و نشیب تحولات منطقه ای و معادلات و تغییرات آن، عربستان در مورد تشکیل «اتحاد خلیجی» از سران عرب پاسخ منفی شنید.

شکست عربستان از شمال تا جنوب

در پی معادلات متغیر منطقه خاورمیانه و شکست های پی در پی عربستان از شمال تا جنوب از سوریه تا یمن، نشست منامه در بحرین تشکیل شد حال آنکه ریاض امیدوار بود بتواند با استفاده از این نشست طرح قدیمی خود موسوم به «اتحادیه کشورهای حوزه خلیج فارس» را بار دیگر مطرح کند اما اوضاع آنطور که پیش بینی می کرد، پیش نرفت در نتیجه این نشست با همان بیانیه های معمول قبلی پایان یافت.

بیانیه پایانی نشست منامه، تکرار بیانیه های نشست های قبلی

«عبدالله بن سلمان» دبیرکل شورای همکاری های خلیج فارس بیانیه پایانی اجلاس منامه موسوم به «بیانیه الصخیر» (اشاره به قصر الصخیر بحرین) را قرائت کرد اما هیچ مطلب جدیدی در آن نبود و تنها یک کپی از مواضع و توصیه های سیاسی مندرج در بیانیه سال گذشته ریاض بود.

چند روز مانده به نشست منامه، سعودی ها با انتشار انبوهی از مقالات در روزنامه ها و گزاره‌ها تلویزیونی و شبکه های ارتباط جمعی تلاش کردند اینگونه القا کنند که در نشست منامه طرح «اتحادیه خلیجی» نه تنها بررسی بلکه تشکیل آن اعلام خواهد شد، اما در هیچ یک از بندهای بیانیه پایانی نشست منامه به چنین طرحی اشاره و حتی به صورت نمادین هم ذکر نشد و فقط در آن به ارتباط کشورهای شورای همکاری خلیج فارس به شبکه ای ارتباطی و حمل و نقل و حمایت از جوانان در توسعه اطلاعات اکتفا شده است.

کویت، عربستان، بحرین، عمان، قطر و امارات شش کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس هستند و طرح مورد نظر عربستان در حالی بار دیگر مطرح شده است که در نشست سال گذشته سران کشورهای شورای همکاری در ریاض ملک سلمان پادشاه سعودی تاسیس «هیات امور اقتصادی و توسعه این کشورها» را تحمیل کرد و اولین جلسات آن در نوامبر گذشته در پایتخت عربستان تشکیل شد.

تاکید محمد بن سلمان بر تشکیل اتحادیه

«محمد بن سلمان» جانشین ولیعهد سعودی در این جلسات با ابراز اطمینان از اینکه کشورهای عرب حوزه خلیج فارس می توانند ششمین اقتصاد جهانی شوند، اظهار داشت: در زمان حاضر جهان با تحولات اقتصادی زیادی روبه رو است و در زمانه دسته بندی و اتحادیه ها ما نیز نیازمند یک اتحادیه هستیم.

تمایل ریاض به تبدیل «شورای همکاری» کشورهای عرب حوزه خلیج فارس به «اتحادیه» تنها به حوزه اقتصاد محدود نشد، پنج روز بعد از نشست اقتصادی یاد شده، بن سلمان به عنوان وزیر جنگ سعودی، ریاست پانزدهمین نشست دوره ای وزیران دفاع کشورهای عضو شورای همکاری را در ریاض برعهده گرفت.

این وزیر جوان سعودی باردیگر در جمع همتایان خود درباره خطرهایی که همه آنها را تهدید می کند، هشدار داد و گفت که برای مقابله با این تهدیدها باید متحد شوند و یک اتحادیه تشکیل دهند.

وی در این ارتباط تصریح کرد: حوزه نظامی و امنیتی مهمتر از سایر حوزه هاست به ویژه در شرایط کنونی که با چالش های متعددی روبرو هستیم این اهمیت دو چندان است.

سران عرب در مسیر مورد نظر سعودی گام برداشتند

با این حال، تشویق ها در حوزه اقتصادی و ایجاد ترس و تهدید حوزه نظامی و امنیتی نتوانست سران کشورهای عرب حوزه خلیج فارس را قانع کند تا در مسیر خواست سعودی گام بردارند.

در این میان اسناد منتشر شده توسط سایت ویکیلیکس در تابستان سال گذشته، نمونه ای از بحث و جدل ها در محافل دیپلماتیک کشورهای عرب حوزه خلیج فارس را نشان می دهد که پس از دعوت «ملک عبدالله» شاه سابق سعودی در اجلاس 2011 ریاض در ارتباط با تاسیس «اتحادیه» این کشورها مطرح شد.

این اسناد نشان می دهد، «سعود الفیصل» وزیر سابق خارجه سعودی نظر سفیران کشورهای عرب حوزه خلیج فارس را در خصوص طرح ملک عبدالله برای اتحاد این کشورها به سبک اتحادیه اروپا جویا می شد.

نکته قابل توجه اینکه در پیام ارسال شده توسط سفیر سعودی در ابوظبی در خصوص مخالفت امارات با طرح ملک عبدالله آمده

است: پس از ذکر دلایل مخالفت با این طرح و تناقض های موجود در آن، یک سوال مطرح است: وقتی اماراتی ها هنوز گرفتار مشکلات هستند، اتحادیه کشورهای عرب حوزه خلیج فارس چگونه می تواند موفق شود؟

محال بودن اتحاد با کشورهایی که زندانهایشان پر است

در فوریه سال 2012 سفیر ریاض در کویت پیامی برای سعود الفیصل فرستاد که حاوی اظهارات «احمد السعدون» رئیس وقت پارلمان کویت درباره طرح «اتحادیه» بود .

وی گفته بود:... اگر بگوییم می توانیم به اتحادیه دست پیدا کنیم، خود را فریب داده ایم. کشورهایی که انتخابات و حقوق بشر تا حدی در آنها مراعات می شود چگونه می توانند با کشورهایی که زندان هایشان پر از زندانی است، اتحاد برقرار کنند؟

«احمد الخطیب» نماینده سابق پارلمان کویت و موسس «جنبش ملی کویتی» در شانزدهم می همان سال در مقاله ای خطاب به سران عرب حوزه خلیج فارس تاکید کرد که طرح تشکیل اتحادیه شکست خورده است.

وی در این مقاله دلایلی را که موجب می شود طرح تشکیل اتحادیه به عنوان یک طرح شکست خورده سیاسی، اقتصادی و اجتماعی قلمداد شود، برای سران عرب تشریح کرد.

تاریخچه طرح اتحاد شورای همکاری خلیج فارس

پنج سال پیش که ملک عبدالله طرح اتحادیه را مطرح کرد، نیروهای موسوم به سپر جزیره برای سرکوب انقلاب مردمی بحرین در خیابان های این کشور جولان می دادند و تحولات در مصر و تونس شروع شده بود از همین رو سعودی ها از تحولات و قیام های موجود در جهان عرب برای ترساندن همسایگان عرب حوزه خلیج فارس و احتمال رسیدن این تحولات به کشورهایشان بهره برداری کردند تا شاید بتوانند روند موافقت آنان را با طرح اتحادیه سرعت ببخشند.

اما امروز با تحولاتی که سوریه شاهد آن است و از بین رفتن تمامی گزینه ها و فرصت های برخی سران کشورهای عرب حوزه خلیج فارس برای سرنگونی نظام سوریه و همچنین پیروزی عراق در جنگ علیه داعش به اضافه شکست های عربستان در یمن، شاید آل سعود تصور کردند، شرایط مناسبی برای طرح مجدد تشکیل اتحادیه مهیا شده است.

در این شرایط به نظر می رسد ریاض در صدد برآمده است از موضع رسمی کشورهای عرب حوزه خلیج فارس در خصوص قانون آمریکائی جاستا و حمایت آنها از عربستان، بهره برداری کند و همسایگان خود را از رویکرد «دونالد ترامپ» رئیس جمهوری جدید آمریکا و جمهوری خواهان در خصوص روابط با آنها بترساند.

این درحالی است که بحران اقتصادی ناشی از تداوم افت قیمت نفت همه کشورهای عرب حوزه خلیج فارس را درگیر کرده و در این میان، عربستان که بزرگترین اقتصاد را در میان این کشورها دارد، بیش از دیگران متضرر شده است.

با این توضیحات به خوبی می توان متوجه شد که ریاض برای سرپوش گذاشتن بر ناتوانی های خود در صدد برآمده است به همسایگانش متوسل شده و از درآمدهای کشورهایی مانند امارات و کویت که در مقایسه با آن کمتر ضرر کرده اند، بهره برداری کند.

منبع: تسنیم